

Мав шістьох дітей – Миколу (нар. 1851 – згодом єпископ Черкаський), Олексія (нар. 1853), Анастасію (нар. 1855), Олександрю (нар. 1857), Марію (нар. 1863), Євгенія (нар. 1867).

Помер у Києві. Був похований на Щекавицькому кладовищі (знищене у 1950-х).

Осн. тв.: Слово в день Покрова Пресвятої Богородиці // КЕВ. – 1874. – № 20. – Ч. неофиц. – С. 539–544.

Арх.: ЦДІАУК. – Ф. 127. – Оп. 681. – Спр. 415; Оп. 1009. – Спр. 1061; Ф. 711. – Оп. 1. – Спр. 2405.

Опубл. дж.: Распоряжения епархиального начальства // КЕВ. – 1864. – № 19. – Отд. 1-й. – С. 166; К предстоящему пятидесятилетнему юбилею кафедрального протоиерея о. Александра Браиловского // КЕВ. – 1900. – № 16. – Ч. неофиц. – С. 730–732; *Стеллецкий Н., свящ.* 50-летие священства кафедрального протоиерея Киево-Софийского собора о. Александра Ивановича Браиловского // Там само. – № 17. – Ч. неофиц. – С. 772–782; Протоиерей Александр Иванович Браиловский и священник Константин Петрович Терлецкий. (Некролог) // Там само. – 1905. – № 18. – Ч. неофиц. – С. 463–466; Акты и документы, относящиеся к истории Киевской Академии. – Отд. III (1796–1869 гг.). – Т. 5 (1823–1869 гг.) / с предисл., введ. и прим. проф. прот. Ф. И. Титова. – К., 1915. – С. 567, 570–571, 675.

Літ.: *Георгиевский А.* Церковь Николая Доброго. – К., 1892. – С. 61, 99, 142–145; *Калініч Г. Ю.* Православне біле священництво м. Києва останньої третини ХІХ – початку ХХ століття : просопографічний портрет : дис. ... канд. істор. наук : 07.00.01. – К., 2011. – Арк. 153, 180, 209, 226, 247.

М. В. Яременко

БРЕЧКЕВИЧ Костянтин Васильович [рос. Бречкевич Константин Васильевич] (21.05[02.06].1858 – р. с. невід.), протоієрей, випускник КДА – священнослужитель РПЦ, церк. педагог і адміністратор. Брат історика-славіста Митрофана Васильовича Бречкевича (1870–1963).

Нар. у с. Бакота Кременецького пов. Волин. губ. (нині – с. Бакоти Кременецького р-ну Терноп. обл.) у сім'ї священника. Після закінчення Кременецького ДУ (1870–74) та Волин. ДС (1874–80) навчався на богослов. відділенні КДА (1880–84). На 3-му курсі підготував і захистив (09.06.1883) канд. твір «Толкования Священного Писания в России в первой половине настоящего столе-

Костянтин
Бречкевич

тия» (рукопис зберігається в ІР НБУВ), продемонструвавши, за відгуком професора КДА С. М. Сольського, «способность научно знакомиться с предметом и добытые результаты передавать живым и плавным языком». Наприкінці 4-го курсу склав магістерські іспити та прочитав пробні лекції з осн., догматичного і морального богослов'я. У червні 1884 закінчив КДА зі ступ. канд. богослов'я і правом на здобуття ступ. магістра на підставі захисту магістерської дис. (без додаткових випробувань).

19.08.1884 був призначений помічником інспектора Одес. ДС. У вересні 1885 переведений на посаду викладача богослов. дисциплін. У 1886–90 паралельно викладав рос. мову в Одес. комерційному грец. уч-щі; був членом Одес. єпархіальної училищної ради; входив до складу кількох єпархіальних ревізійних ком-тів.

Згідно з наказом обер-прокурора Св. Синоду від 03.05.1890 обійняв посаду доглядача (ректора) духовного уч-ща у м. Єлисаветграді (нині – м. Кіровоград). У серпні того ж року прийняв священство: був рукопокладений у сан ієрея і призначений на посаду священника Свято-Василівської училищної церкви. У 1890–99 очолював Єлисаветградське відділення єпархіальної училищної

ради; завідував недільною школою для дорослих; цензурував проповіді місцевого духовенства.

Звільнившись з посади доглядача (згідно з ухвалою Св. Синоду від 16–22.06.1899), вступив на єпархіальну службу у м. Одесі, де з 30.06.1899 обійняв посаду священника (з 06.10.1899 – настоятеля) храму Всіх Святих на міському Старому кладовищі. Викладацьку діяльність продовжував на посадах законовчителя Одес. 3-ї гімназії (позаштатного – з грудня 1899 до жовтня 1900; штатного – з вересня 1904) та жін. гімназії Є. С. Пашковської Мін-ва народної просвіти (з жовтня 1900). У вересні 1900 увійшов до складу Ради Одес. єпархіального жін. уч-ща, яку очолив у серпні 1905. У 1900–05 мав численні адм. доручення: був духовним слідчим (14.02–10.11.1901), помічником благочинного (10.11.1901–03.01.1903) і благочинним церков (з 03.01.1903) 1-го округу м. Одеси. За сумлінну службу в духовному відомстві 06.05.1904 піднесений до сану протоієрея. З 21.02 до 15.11.1906 входив до складу Особливого Предсоборного Присутствія з розробки питань, розгляд яких передбачався на Помісному соборі РПЦ.

Указом Св. Синоду від 15.11.1906 звільнений від єпархіальної служби і призначений ректором Одес. ДС. Одночасно виконував функції редактора неофіц. частини ж-лу «Херсонские епархиальные ведомости» (з 30.04.1907), товариша голови Ради Одес. Свято-Андріївського братства (з січня 1907), відомого своєю місіонерською і просвітницькою діяльністю, члена Херсон. єпархіальної училищної ради (з жовтня 1907), товариша голови будівельного ком-ту з оновлення й перебудови Херсоно-Одес. єпархіального дому (з січня 1908). За бездоганну багаторічну службу мав низку церк. і держ. відзнак. Був нагороджений орденами Св. Анни 2-го ступ. (06.05.1907), Св. Володимира 4-го (06.05.1910) та 3-го (06.05.1915) ступ.

У післяреволюц. роки очолював Одес. ДС до її закриття у 1920. У 1918 брав участь у

роботі Всеукр. Правосл. Церк. Собору в Києві. Під час 2-ї сесії Собору увійшов до складу Мирової делегації, яка опікувалася питанням церк. майна укр. єпархій, що залишилось у Росії (27.06.1918). На 3-й сесії Собору (30.10–16.12.1918) був обраний товаришем голови (31.10.1918) та канд. у члени Вищої Церк. Ради (01.12.1918).

Помер на поч. 1920-х в Одесі (дата смерті та місце поховання невідомі).

У творчому доробку Б. – підручник для духовних семінарій «Записки по православному догматическому богословию» (1895), орієнтований, здебільшого, на засвоєну у студентські роки догматичну систему єпископа *Сильвестра (Малеванського)*. Був одним з авторів ж-лу «Херсонские епархиальные ведомости», де опублікував (у т. ч. без підпису) низку статей із церковно-істор. тематики та заміток щодо актуальних питань церк. життя.

Б. мав репутацію талановитого педагога, вправного адміністратора та мудрого пастиря. За характеристикою сучасників, належав до складу видатних церк. діячів Херсон. єпархії поч. ХХ ст.

Осн. тв.: Записки по православному догматическому богословию. Применительно к программе для духовных семинарий. – Ч. 1. – Елисаветград, 1895. – [2], II, 257 с.; Памяти высокопреосвященного Иннокентия (Борисова), архиепископа Херсонского и Таврического // Херсонские ЕВ. – 1907. – № 9. – Отд. неофиц. – С. 284–301; Памяти высокопреосвященнейшего Иустина (Охотина), архиепископа Херсонского и Таврического // Там само. – 1908. – № 4. – Отд. неофиц. – С. 103–113.

Арх.: ІР НБУВ. – Ф. 162. – № 494; Ф. 175. – № 1232; Ф. 304. – Дис. 899; РГИА. – Ф. 796. – Оп. 436. – Д. 952.

Опубл. дж.: Протоколы заседаний Совета Киевской духовной академии за 1882–1883 учебный год. – К., 1883. – С. 245–247, 337–338; Приказ обер-прокурора Святейшего Синода // ЦВед. – 1890. – № 20. – С. 215; Определения Святейшего Синода // Там само. – 1899. – № 27. – С. 237; Высочайшие награды // Там само. – 1904. – № 18–19. – С. 228; 1910. – № 19–20. – С. 179; 1915. – № 18–19. – С. 183; Сведения о лицах, состоящих на службе в духовно-учебных заведениях Херсонской епархии в начале 1907–1908 учебного года // Херсонские ЕВ. – 1907. – № 21 (приложение). – С. 1–2.

Літ.: Теодорович Н. И. Волынская духовная семинария. История первоначального устройства ее и под-

ведомственных ей духовных училищ. Списки воспитанников, окончивших в ней курс учения, а также начальников и наставников ее в период времени с 1796 по 1900 г. – Почаев, 1901. – С. 740; *Спасский К.* Двадцатипятилетие служебной деятельности ректора Одесской духовной семинарии протоиерея Константина Васильевича Бречкевича. – О., 1909. – 31 с.; *Стародуб А. В.* Всеукраїнський православний церковний Собор 1918 року : огляд джерел. – К., 2010. – С. 125, 139, 160; *Діанова Н. М.* Внесок вищого православного духовенства південної України у розвиток історичної науки і освіти (кінець XVIII – початок XX ст.). – О., 2012. – С. 240–241; *Духовенство Одессы. 1794–1925 / авт. част. В. А. Михальченко.* – О., 2012. – С. 56.

М. Л. Ткачук

БРОДОВИЧ Йосип Олександрович [рос. Бродович Иосиф Александрович] (29.03[10.04].1871 – 25.03.1920), випускник і викладач КДА – богослов-біблеїст, історик Церкви, педагог.

Нар. у с. Карповці Житомир. пов. Волин. губ. (нині – Чуднівського р-ну Житомир. обл.). Походив зі старовинного дворянського роду Бродовичів. Батько Б., Олександр Павлович, був викладачем Дерманського ДУ; згодом – служив священником у с. Онишківці та с. Карповці Волин. єпархії.

Початкову освіту Б. здобув у Житомир. ДУ (1882–87), середню – у Волин. ДС (1887–93). У 1893–97 навчався у КДА, яку закінчив зі ступ. канд. богослов'я, здобувши право на отримання магістерського ступ. без додаткових іспитів (ухвалу академ. Ради від 12.06.1897 затверджено митрополитом Київським і Галицьким *Йоаникієм (Рудневим)* 30.06.1897). Канд. твір Б. «Книга пророка Осии (введение и экзегезис)» (рукопис зберігається в ІР НБУВ), схвально оцінений рецензентами проф. Я. О. *Олесницьким* і доц. В. П. *Рибінським*, 19.12.1897 був відзначений Радою КДА премією ім. митрополита Литовського *Йосифа (Семашка)*, яку присуджували випускникам правосл. духовних академій за кращі канд. твори.

Після закінчення академ. курсу був залишений професорським стипендіатом каф-ри Св. Письма Старого Завіту КДА (наук. керівник – доц. В. П. *Рибінський*) терміном

Йосиф Бродович

на 1 рік (16.08.1897–16.08.1898). У зв'язку із обранням на посаду в. о. доцента каф-ри загальної церк. історії (19.03.1898) продовжував професорську підготовку на цій каф-рі під керівництвом ректора КДА архимандрита *Димитрія (Ковальницького)*. З вересня 1898 розпочав викладацьку діяльність. На підставі публічного захисту опублікованої в 1901 праці «Книга пророка Осии. Введение и экзегезис» (офіц. опоненти – доц. В. П. *Рибінський*, проф. Ф. Я. *Покровський*) здобув ступ. магістра богослов'я (присуджений Радою КДА 24.09.1901; затверджений Св. Синодом 10.12.1901) та звання доцента (21.12.1901). На підставі схвального відгуку про цю працю професора МДА В. Н. *Мишцина* та висновку Учбового Ком-ту при Св. Синоді був відзначений *Макаріївською* премією (ухвала Св. Синоду від 14.04.1904).

Викладаючи у КДА, брав активну участь у роботі її Церковно-археол. тов-ва; з 15.02.1898 був помічником завідувача Церковно-археол. музею; при перетворенні тов-ва на Церковно-істор. і археол. був переобраний на цю посаду на 5-річний термін (з 15.02.1901). З метою докладнішого ознайомлення із сучасним станом розвитку богослов. науки на Заході в 1902 перебував у